

EEN BRUG VAN GLAS

Werkboekje voor begeleide lectuur bij

"Een Brug van Glas"

van Karel Verleyen

HANDLEIDING

Hoe kun je in de klas werken met 'Een brug van glas'?

1. INLEIDING

In de inleiding vertel je de leerlingen over de figuur Karel Verleyen en over zijn reeds behaalde prijzen. Laat de leerlingen eerst vertellen wat ze weten en vul dan als leerkracht aan.

De leerlingen zullen ongetwijfeld een aantal titels kunnen opgeven.

Zeg als leerkracht ook waarom je een boek van Karel Verleyen gekozen hebt om te bespreken. Zorg dat je keuze de leerlingen overtuigt om aan het lezen te gaan.

Wanneer verschillende leerkrachten betrokken zullen worden bij het boek (bijvoorbeeld leraar muziek, plastische opvoeding, ...), breng je de leerlingen daarvan ook op de hoogte en licht je de verschillende bedoelingen nader toe.

2. MOTIVERING

1. Je kunt vertrekken vanuit een gedicht omtrent verliefdheid met een tragische afloop. Vanuit de bespreking van het gedicht kun je de link leggen met het boek en zo de nieuwsgierigheid van de leerlingen opwekken.

Een mogelijk gedicht is het volgende (*Ik voel me wat bijzonder*, blz. 20., uitg. Infodok):

Verliefd

'k Had gedacht dat ik...Hoe heet dat?

Dat het me wat meer zou doen.

Dat ik nachten niet zou slapen

na die allereerste zoen.

En m'n, hoofd niet naar studeren;

niet meer eten ook, afijn :

louler leven van de liefde.

Rozengeur en maneschijn.

Maar ik voel echt niks bijzonders;

beide voeten op de grond.

'k Zal vast reuze abnormaal zijn,

'k ben misschien niet eens gezond!

't Zou natuurlijk ook nog kunnen

-daarop houden we 't dan maar-

dat dat meisje wel op mij viel

en ik (sorry) niet op haar.

André Solle,

Soms, dan heb ik flink de pest in,

Antwerpen, Manteau, 1986.

In het gedicht zitten een aantal elementen die ook letterlijk in het boek voorkomen, onder andere:

Hoofd staat niet naar studeren = slechte punten van Nathalie

Rozengeur = element van de roos

'k zal vast reuze abnormaal zijn = Nathalie die zich afvraagt of haar vriendinnen ook zo'n problemen hebben

dat dat meisje wel op mij viel en ik (sorry) niet op haar = aanvankelijk is Serge stapel en moet Nathalie niets van hem weten

2. Het tonen van een videofilm in verband met een gerechtszaak over een ongeval met een dode. Eventueel het bijwonen van zo'n rechtszaak.

3. Een artikel rond verliefdheid in jeugdboeken.

4. Vertrekken van de tekening van Serge op het kaf en de leerlingen daaronder laten vertellen wat dit bij hen oproept.

5. Een andere uitdagende mogelijkheid is het uitnodigen van Karel Verleyen, die komt vertellen waarom hij dat boek geschreven heeft en dat hij op die manier de leerlingen nieuwsgierig maakt. Indien dit niet realiseerbaar is kun je dit als leerkracht zelf vertellen.

6. Een andere mogelijkheid is motivering via een geschreven interview, waarin Verleyen zijn mening geeft omtrent elementen die in het boek aan bod komen.

3. TAAKVERDELING

1. Verplichte huislectuur van het boek. Hiervoor krijgen de leerlingen ongeveer 3 à 4 weken de tijd.

2. De leerlingen beantwoorden individueel de algemene vragen uit het werkboek. Dit is een controle of ze het boek wel gelezen hebben. Overschrijven van een ander kan bijna niet, omdat regelmatig gevraagd wordt naar hun persoonlijke mening.
- Anderzijds zijn al een aantal belangrijke elementen belicht en heb je een basis om te starten.

3. Je kunt de leerlingen ook vragen informatie in te winnen over het psychologisch proces van de adolescent, de rechten die je hebt bij een ongeval, het fenomeen transplantatie, de taken van ons politieapparaat,.... Hierover laat je de leerlingen best in groep werken, zodat elk groepje één aspect grondig uitwerkt en bij de globale bespreking voor de klas brengt.
- Eis ook van de leerlingen dat ze een schriftelijk verslag maken. Je kunt dat dan eventueel kopiëren voor de hele klas.

4. SYSTEMATISCHE BESPREKING

1. Je kunt het boek uitwerken per hoofdstuk aan de hand van inhoud, stijl en woordverklaring.
- Hiervoor verwijzen we naar het werkboek. Interessant hierbij is dat je de leerlingen de hoofdstukken laat voorbereiden die je in de volgende les wil bespreken.
2. Er kan eveneens gewerkt worden met de thema's. Dit kan vooral door de leerlingen voorbereid of uitgewerkt worden als groepswork. De volgende thema's komen in het boek aan bod:
- Het psychologisch proces van de adolescent;
 - Echtscheiding;
 - Conflict ouders-kinderen;
 - Ziekte en dood;

- Verliefdheid;
- Seksualiteit;
- Werkloosheid;
- Incest;
- Opstandigheid;
- Jeugdcriminaliteit;
- ...

3. Een andere mogelijkheid is dat je vertrekt vanuit de volgende elementen : de roos, het hart, de glazen brug, de kolkende en bruisende zee.
- Vanuit de context en door verbinding met de personages kan het boek ook op die manier besproken worden.

Ook bij het werken vanuit thema's en elementen is de discussie een belangrijk element. Zo leren leerlingen hun mening onder woorden te brengen. Als leerkracht moet je er dan wel op letten dat er ook aandacht besteed wordt aan de manier van schrijven en het taalgebruik van Karel Verleyen. Dit zou uit het oog verloren kunnen worden, omdat het niet expliciet in de vragen aan bod zou komen.

4. Wil je als leerkracht klassikaal geen aandacht besteden aan het boek, dan kun je de leerlingen individueel een klassieke schriftelijke bespreking laten maken waarin inhoud, persona-ges, tijd, ruimte, vertelperspectief, taal, stijl en een persoonlijk oordeel door de leerlingen kort worden besproken.
- Hierin schuilt echter het gevaar dat de leerlingen alles samen zullen maken, maar het wat met hun eigen woorden zullen formuleren.
- Anderzijds kun je de leerlingen het werkboek individueel laten verwerken, maar een controle per leerling is dan bijna niet haalbaar.

Je kunt de leerlingen ook een korte vragenlijst geven, waarmee je kunt controleren of de leerlingen het boek gelezen en begrepen hebben.

5. NABESCHOUWING

1. Confrontatie van de leerlingen met krantenartikels rond het boek die U kan vinden in de knipselmap van Uw lokale bibliotheek.

Leerlingen kunnen de artikels weerleggen of beamen, vanuit hun ervaringen en opgedane kennis, die ze via het werkboek of aan de hand van andere methodes verzameld hebben.

2. Elke leerling noteert in vijf korte regels wat hij/zij van het boek vond, waarop een discussie volgt.

6. AANSLUITMOGELIJKHEDEN MET ANDERE ASPECTEN IN DE LESSEN NEDERLANDS

1. SPREKEN

De mondelinge beantwoording van de vragen is al een mogelijke vorm van spreekoefening. Je kunt de leerlingen ook een belangrijke passage of een hoofdstuk uit het boek laten navertellen. Tijdens de lessen expressie kunnen de leerlingen een passage of een hoofdstuk naspelen.

Voorbeelden hiervoor zijn :

- Het proces in de rechtbank
- Nathalie in het ziekenhuis
- De ruzie tussen Serge en de heer Courtier

2. SCHRIJVEN

De leerlingen kunnen een kritiek schrijven op het boek. Zo kunnen ze zich in de plaats stellen van een journalist van een krant, als verantwoordelijke voor de school- of Klaskrant.

Ze kunnen ook een reactie schrijven op het krantenartikel bijvoorbeeld om te verschijnen in een rubriek 'Lezers aan het woord'. Nog een andere mogelijkheid is dat de leerlingen een tijdschriftartikel schrijven over het ongeval. Hiervoor hebben ze voldoende voorbeelden in hoofdstuk 16.

Als leerkracht kun je ook een stukje uit het boek gebruiken als dictee.

De schriftelijke voorbereiding van de vragen uit het oefenboek is ook een vorm van schrijven. Leerlingen leren hun gedachten ordenen en vertalen in leesbare zinnen.

3. TAALGEBRUIK

De nieuwe woorden en uitdrukkingen die de leerlingen leren door de lectuur van het boek zijn een vorm van taalverruiming. Het boek biedt echter ook aansluitingsmogelijkheden met de taalvelden die in het secundair onderwijs aan bod komen, zoals het gerecht en het ziekenhuis.

7. AANSLUITMOGELIJKHEDEN MET ANDERE VAKKEN

1. PLASTISCHE OPVOEDING

De leerlingen tekenen, schilderen, schetsen een figuur uit het boek aan de hand van het beeld dat ze zich gevormd hebben van het personage door zijn gedragingen en karakter.

De leerlingen knutselen de attributen en schilderen de achtergrond voor het spelen van een fragment.

2. MUZIKALE OPVOEDING

De leerlingen kunnen muziekstukken zoeken die ritmisch weergeven wat er in een hoofdstuk, een passage of het gehele boek gebeurt. Zo leren ze ook aanvoelen welk effect een bepaald ritme of een bepaald instrument heeft.

3. GODSDIENST, MORAL, LEEFSLEUTELS

Er kan uitgewerkt of aangeleerd worden hoe je conflicten kan oplossen. In het boek worden voldoende conflict-situaties beschreven, zoals Nathalie en Serge, Nathalie en papa, papa en mama....

4. GESCHIEDENIS EN ECONOMIE

De evolutie die de emancipatie van de vrouw heeft meegebracht, zoals de gevolgen van de vrouw als kostwinner, de carrière van de vrouw.)